

	HASTA VE AİLESİNİN EĞİTİMİ PROSEDÜR	Doküman No	KLN.PR.04
		Yayın Tarihi	06.12.2013
		Rev. No	01
		Rev. Tarihi	29.06.2016
		Sayfa No	5/1

Hazırlayan	İnceleyen	Onaylayan
Başhemşire	Kalite Yönetim Direktörü	Başhekim

1. AMAÇ

Bu prosedürün amacı; Çevre Hastanesi’de tedavi gören hastaların ve ailelerinin tanı ve tedaviyi anlamalarına, doğru kararlar verebilmelerine, bakıma aktif olarak katılmalarına ve hastalık ile ilgili güçsüzlük duygularından kurtulmalarına yardım etmek amacıyla gerekli eğitim ve bilgilendirilmelerin uygun şekilde yapılabilmesini sağlamaktır.

2. KAPSAM

Bu prosedür, hasta ve ailesine yönelik olarak gerçekleştirilen tüm eğitim ve bilgilendirme faaliyetlerini kapsar.

3.TANIMLAR

Özel bir tanım yoktur.

4.SORUMLULUKLAR

4.1. Onay ve yürürlük

Bu prosedür, Başhekim onayından sonra yürürlüğe girer.

4.2. Prosedürün Kullanıcıları

4.2.1.Bu prosedürün yürütülmesinden hasta ve ailesine yönelik olarak eğitim ve bilgilendirme faaliyetlerini gerçekleştirilen tüm sağlık personeli sorumludur.

4.2.2.Prosedür uygulaması sırasında kullanılan Hasta ve Ailesi Eğitim Kayıt Formu’nun kullanımı yatan hasta katlarında Hekimler ve Servis Hemşireleri tarafından yapılır.

5. PROSEDÜR

5.1.Genel

5.1.1.Sağlık profesyonellerinin temel görevi, sağlıklı ya da hasta bireye yardım etmektir. Bu yardım, sağlamlın sağlığını sürdürmesi, hastanın yeniden sağlığına kavuşması için gerekli olan bilgi, istek ve güce kavuşmasına yönelik etkinlikleri içerir. Bu etkinlikler içinde sağlıklı / hasta bireye ve ailesine öğretim yapmak önemli bir yer tutar.

5.1.2.Hasta ve ailesinin eğitimi; hastaneye giriş yaptığı andan itibaren başlar, hastanın tedavi gördüğü süre içindeki ihtiyaçlarını karşıladığı gibi, hastanın taburculuk sonrasındaki eğitimini de kapsar.

5.1.3. Çevre Hastanesi’de tanı, tedavi ve bakım hizmeti alan her birey ve ailesi içinde bulunduğu hizmet sürecinde ihtiyaç duyduğu her türlü bilgiyi yeterli ve doğru bir şekilde alır.

5.1.4.Hastaların bilgilendirilmesi ve eğitimine yönelik faaliyetler ilgili birimde hizmet veren tüm sağlık personelinin koordineli çalışmaları ile gerçekleştirilir.

5.1.5.Hastaya verilecek eğitimlerin konu başlıkları, eğitimi verecek personelin yeterliliği, hasta profiline göre doğru eğitimlerin seçilmesi, uygun eğitim kaynaklarının hazırlanması ve bu eğitimlerin kayıt altında tutulması için gerekli politika ve prosedürlerin oluşturulmasında, Eğitim Komitesi görev alır. Bu komite gerektiğinde alt çalışma grupları oluşturabilir.

5.1.6.Eğitim Komitesi bu görevleri yerine getirirken, konuyla ilgili Başhekimlik, Hekimler, Hemşirelik Hizmetleri ve Kalite Direktörlüğü ile ortaklaşa çalışır.

5.1.7.Sağlık personeli hangi amaçla eğitim yaparsa yapsın mutlaka eğitim sürecinden yararlanır, bu süreci iyi bilir ve uygular.

5.1.8.Hastanın ilk değerlendirmesi yapılırken var olan alışkanlıkları sorgulanır. Sigara alışkanlığı olan hastalara hastanın doktoru/hemşiresi tarafından sigaranın zararları hakkında bilgi ve bilgilendirme broşürü verilir.

5.2.Veri Toplama ve Eğitim Gereksinimlerini Belirleme

5.2.1.Hastanın servise kabul edildiği sırada eğitim gereksinimlerinin saptanmasına başlanmadan önce hasta ve hasta yakınına; servis ve odaya oryantasyonu hastanın kabulünü yapan servis hemşiresi tarafından Hasta ve Hasta Yakını Eğitim Planı'nda belirtilen konuları içerir şekilde yapılır. Hasta ve ailesi eğitimi kayıt formu'nda servise ve odaya uyum eğitimi kısmı doldurulur.

5.2.2.Hastanın ve yakınlarının eğitim ihtiyacının değerlendirilmesi hastanın hemşiresi ve doktoru tarafından, hasta yatışını takiben yapılan ilk değerlendirme sırasında sağlanır. Öğrenme gereksinimlerinin erken dönemde saptanması, eğitim içeriğinin belirlenmesinde ve başarıyla gerçekleştirilmesinde rol oynar.

5.2.3.Hastadan verileri toplanırken, hastanın probleminin ne olduğu, tanı ya da tanıları, fiziksel muayene sonuçları, yapılacak olan girişimlerin neler olduğu araştırılır. Hastanın ailesi, ailenin ve hastanın değerleri, inanç sistemi, konuştukları dil ve öğrenim düzeyi, fiziksel kısıtlılıklarının olup olmadığı gibi öğretimi etkileyen pek çok faktörle ilgili veri toplanır.

5.2.4.Ayrıca hastanın şu andaki sağlık durumu ve tanısı hakkında daha önceden bilgilendirilme durumu ve eğitim verecek kişiden beklentileri de belirlenir. Bütün bu bilgiler Hasta ve Ailesi Eğitimi Kayıt Formu'nda belirtilir.

5.3.Eğitimin Planlanması

5.3.1.İlgili sağlık ekibi üyeleri, eğitim için gerekli öğrenim amaçlarının, önceliklerin, bilgi içeriğinin, öğretim yöntemleri ve öğrenimi kolaylaştırıcı materyallerin belirlenmesine çalışır.


5.3.2.Hasta ve yakınları Türkçe bilmiyor ise hasta ve ailesiyle iletişim Yabancı Dil Bilen Personel Listesi veya tercüman aracılığıyla sağlanır ve eğitimler kullandıkları dilde verilir. Eğitimler ile hastanın ve ailesinin bakım ile ilgili kararlara katılımı desteklenir.

5.3.3.Hasta eğitim konuları, eğitim ihtiyacı değerlendirme sonuçları, hastanın tanısı, tedavisi ve yatış nedeni esas alınarak, hastanın hekimi, hemşiresi ve bakımından sorumlu diğer kişiler tarafından belirlenir ve planlanan program Hasta ve Ailesi Eğitimi Kayıt Formu'na kaydedilir.

5.4. Çevre Hastanesi'de her hastaya ve ailesine eğitim verilen temel konular şunlardır;

5.4.1.HEMŞİRE EĞİTİMLERİ:

- Servise / odaya uyum eğitimi
 - Hasta odasının tanıtılması
 - Hemşire çağrı sisteminin kullanımı
 - Telefon kullanımı
 - Hasta yatağı kullanımı
 - Tuvalet, banyo kullanımı
 - Hasta ve yakınının uyması gereken kurallar
 - Kahvaltı ve yemek saatleri
 - Hekim ziyaret zamanları

	HASTA VE AİLESİNİN EĞİTİMİ PROSEDÜR	Doküman No	KLN.PR.04
		Yayın Tarihi	06.12.2013
		Rev. No	01
		Rev. Tarihi	29.06.2016
		Sayfa No	5/3

- Acil durum çıkış planları
- Refakatçi / ziyaretçi kuralları
- Düşme önlemler
- Hasta hakları ve sorumlulukları
- Enfeksiyon kontrolü ve el hijyeni
- Bakım ve rehabilitasyon
- Ameliyat öncesi bilgilendirme
- Ameliyat sonrası bilgilendirme
- Ağrı Yönetimi
- Taburculuk sonrası bakım
 - ✚ Yara bakımı
 - ✚ Kişisel hijyen ve bakım (banyo vb)
- Hastalığa özgü diyet
- İlaç-besin etkileşimi
- Hareket egzersiz
- Tıbbi Cihazlar kullanımı ve güvenliği
- Stres yönetimi
- Danışılacak isim/tel/ adres bilgileri

5.4.2. HEKİM EĞİTİMLERİ

- Hastalığı hakkında bilgi
- Hastalık süreci ve risk faktörleri
- Kullanacağı ilaçlar/Akılcı ilaç kullanımı
- Kontrol zamanı
 - ✚ Kontrol için başvuracağı branş
 - ✚ Kontrol randevusu alma
- Taburculuk eğitimi
- Sigaranın zararları
- Egzersiz
- Hastalığa özgü araç gereç kullanımı
- Organ Bağışı
- İlaçlar, yan etkileri, etkileşimleri
- Hastaya ve hastalığına ait diğer bilgiler

5.4.3 DOĞUM YAPAN HASTA VE YAKINLARINA YAPILAN EĞİTİMLER:

- Emzirme eğitimi
 - ✚ Emzirme pozisyonları
 - ✚ Etkin emme işaretleri
 - ✚ Emzirme zamanları
 - ✚ Emzirme süresi
- Anne sütünün ve kolostrumun özellikleri

- Meme bakımı
- Yenidoğan fizyolojik özellikleri
 - ✚ Mekonyum
 - ✚ İdrar rengi
 - ✚ Kilo takibi
 - ✚ Refleksler
 - ✚ Yenidoğan sarılığı vb.
- Yenidoğan bakımları
 - ✚ Yenidoğan banyosu
 - ✚ Göbek bakımı
 - ✚ Göz, kulak temizliği
 - ✚ Alt değiştirme vb.
- Yenidoğan periyodik tarama testleri (FKÜ, TSH, İşitme testi, Kalça USG)
- İşitme tarama testi ve randevusu
- Bebeğin periyodik takipleri
- Yapılan rutin aşılar ve aşı takibi

5.4.4. Doğum yapan bireye verilen eğitimlerin kayıtları Yenidoğan Ebeveyn Eğitim Formu'na kayıt edilir. Eğitim aldığına dair hasta veya hasta yakınında imza alınır.

5.4.5. Bu temel eğitim konularının yanı sıra hasta ve ailesine, hastanın durumuna yönelik özel eğitim konuları da planlanır ve verilir.

5.4.6. Planlama yaparken; belirlenmiş olan sağlık eğitim gereksinimleri üzerinden öncelikle amaç ve hedefler geliştirilir. Amaç, eğitim sonunda, eğitilenin ne yapabileceğini, neyi bilebileceğini kesin ve açık olarak anlatan cümledir. Hasta ve ailesi eğitimi kayıt formunda değerlendirme bölümüne, amaca ulaşma durumu kaydedilir.

5.4.7. Hastanın hemen ihtiyacı olan eğitim konuları için kısa süreli amaçlar geliştirilir (örn; hastanın mesane fonksiyonlarının değerlendirilmesi amacıyla yapılacak testlerin neler olduğunun bireye açıklanması).

5.4.8. Bireyin sağlığının daha iyiye götürülmesi için yaşamına yeni bilgi ve davranışlar adapte etmesi gereken durumlarda uzun süreli amaçlar geliştirilir (örn; üriner sistem sorunu olan bir bireyin sıvı alımının yeniden nasıl düzenleneceğinin öğretilmesi).

5.4.9. Belirlenen amaçlara yönelik olarak eğitim süresi, öğretim teknikleri ve materyalleri belirlenir.

5.4.10. Ayrıca, hastanın eğitimini / öğrenmesini engelleyecek faktörler bulunup bulunmadığı tespit edilir ve çözümüne yönelik girişimler planlanır.

5.4.11. Yapılan uygulamalar Hasta ve Ailesi Eğitim Kayıt Formu'na kaydedilir.

5.5. Eğitimin Gerçekleştirilmesi

5.5.1. Hastalara eğitim öncelikle hastanın hekimi ve hemşiresi tarafından verilir. Ayrıca, diyetisyen, psikolog, özel branş hemşireleri ve gerektiğinde teknisyenler, hastaya uygulanacak bakımın içeriğine göre eğitimde görev alırlar.

5.5.2. Hastalara eğitim, en uygun ortamda ve hastanın öğrenmeye en açık olduğu zamanda verilir. Bu amaçla eğitimciler, eğitim öncesinde hastanın durumu hakkında hastaya bakım veren hemşireden detaylı bilgi edinir ve hastayı değerlendirir.

5.5.3.Eğitim verilecek konu ile ilgili öğrenmeyi kolaylaştıracak olan her türlü araç eğitim sırasında hasta yanında hazır bulundurulur (örn; glukometri ile kan şekeri ölçümü eğitiminde glukometri cihazı, lanset, stripler v.b. yara bakımı eğitimi ise pansuman malzemeleri vb. kullanımı)

5.5.4.Araç kullanımını gerektirmeyen konularda eğitimi takiben anlatılanların hatırlanmasını sağlamak amacıyla konu ile ilgili eğitim broşürleri ve bilgilendirme broşürleri hastalara verilir. Bu broşürler, hastaların ve yakınlarının anlayabileceği sadelikte ve yeterlilikte hazırlanır.

5.5.5.Verilen eğitim sırasında kullanılan eğitim yöntemleri Hasta ve Ailesi Eğitim Kayıt Formu'na kaydedilir.

5.6.Taburculuk Eğitimi

Hastaların taburculuk eğitimlerinin planlaması yatışının ilk gününde başlatılır. Hastanın ve yakınının taburculuğu takiben günlük yaşamı içerisinde ihtiyaç duyacakları her türlü bilgi ve eğitim hasta hastanede yattığı süre içerisinde ve taburcu olmadan önce verilir.

5.6.1.Taburculuk sonrası kapsayan eğitimlerde Hasta Taburculuk Yönergelerinden yararlanılır. Yönergede;

- Hastanın taburculuk sonrası ev - bakım koşulları
- Bakıma yardımcı cihaz ve araç gereksinimi olup olmadığı
- Evde bakım verecek kişiler ve özel hemşire gereksinimi olup olmadığı tanımlanır.

5.6.2.Hastanın taburculuk sonrası kullanacağı ilaçlar varsa, dozları ve kullanım şekli belirtilerek saatleri planlanır, hasta ve bakımından sorumlu yakınlarına anlatılır.

5.6.3.Taburculuk sonrası hastanın ve ailesinin dikkat etmesi gereken konular ve hekime başvurması gereken durumlar belirtilir.

5.6.4.Hastanın var ise hekimle olan kontrol randevu tarihi ve cerrahi operasyon geçirmiş hastalarda pansuman için gelmesi gereken tarih Taburculuk yönergesinde yer alır.

5.6.5.Hazırlanan taburculuk yönergesi eğitimi veren hekim, hemşiresi ile taburculuk eğitimini verildiği hasta veya yakını tarafından imzalanarak hastaya teslim edilir.

5.6.6.Bunların yanı sıra Pediatri ve Kadın Doğum servislerinde yeni doğan bebeklerin ailelerine taburculuk öncesinde bebek bakımı konusunda eğitim verilir.

5.7.Uygunsuzlukların Tespiti ve Düzeltici Önleyici Faaliyetlerin Planlanması

5.7.1.Hastalarla ve işleyiş düzeni ile ilgili karşılaşılan her türlü aksaklıkla bir daha karşılaşılmaması için duruma uygun olarak Uygunsuzluk Tespit Formu ve/veya Düzeltici Önleyici Faaliyetler Prosedürü'ne göre hareket edilir.

6.İLGİLİ DÖKÜMANLAR

KLN.FR.12 Hasta ve Ailesi Eğitim Formu

EĞT.PL.03 Hasta ve Hasta Yakını Eğitim Planı

YÖN.LS.05 Yabancı Dil Bilen Personel Listesi

YÖN.FR.03 Uygunsuzluk Tespit Formu

YÖN.PR.06 Düzenleyici Önleyici Faaliyetler Prosedürü

YDY.FR.04 Yenidoğan Ebeveyn Eğitim Formu